

הארגון העולמי של בתי הכנסת
והקהילות האורתודוקסיות
World Organization of Orthodox
Synagogues and Communities

בס"ד

"וְהָיָה מִיָּמֵי זָרְדֵּשׁ בְּזָרְדֵּשׁוֹ, וּמִיָּמֵי שַׁבָּת בְּשַׁבָּתוֹ"
*And it shall come to pass that from one New Moon to another,
and from one Sabbath to another*

(ישעיהו פרק סו פסוק כג)

לוח דינים ומנהגים לעדות ישראל

איתוד בתי הכנסת בישראל
Union of Synagogues in Israel
www.unisyn.org.il

זָרְדֵּשׁ אֵלּוּל תַּשְׁעֵ"ג

6 באוגוסט 2013 – 4 בספטמבר 2013

המולד: ליל רביעי (6.8.13), שעה 10 ו-2 דקות וחלק אחד

קידוש לבנה: ממוצאי שבת, ה' באלול (10.8.13) עד ליל רביעי, ט"ו באלול (20.8.13)

זמן קידוש לבנה לפי עדות המזרח: ליל רביעי ח' באלול (13.8.13) משעה 10:02

יום ג', א' דראש חודש אלול, ל' מנחם אב (6.8.13). תפילות ראש חודש.

אלול הוא חודש התשובה, חודש הרחמים והסליחות, וסימנו: אני לדודי ודודי לי.
בא' באלול עלה משה רבנו להר (בפעם השלישית), לקבל את הלוחות השניים.

בא' באלול "ראש השנה למעשר בהמה" (ר"ה א, א).

ב' דראש חודש אלול, יום ד', א' אלול (7.8.13). נוהג ככל ראש חודש.

מתחילים לתקוע בשופר תשר"ת (תקיעה שברים תרועה תקיעה) בכל בוקר עד כ"ח אלול, כדי לעורר בתשובה. מתחילים לומר "לדוד ה' אורי" בשחרית וערבית (אשכנזים-חסידיים וספרדים: בשחרית ובמנחה) עד חג שמיני עצרת.

זמני הדלקת נרות ביום שישי ג' באלול (9.8.13)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
20:45	מלגה	17:09	מלבורן	19:41	ניו יורק	20:06	ירושלים	18:53	ירושלים
		17:14	יוהנסבורג	19:15	לוס אנג'לס	20:08	תל אביב	19:09	תל אביב
19:59	טורונטו	17:48	בואנוס איירס	20:46	פריס	20:07	באר שבע	18:59	באר שבע
		20:48	מוסקבה	20:03	לונדון	20:09	חיפה	19:01	חיפה
		19:48	רומא	20:46	אמסטרדם	20:03	אילת	18:56	אילת

שבת פרשת שופטים, ד' אלול (10.8.13)

מפטירים בבניא (ישעיה נ"א, י"ב): "אנכי אנכי הוא מנחמכם" עד (נ"ב, י"ב) "אלקי ישראל".

במנחה: קוראים בפרשת כי תצא ומעלים לתורה שלושה קרואים. אבות פרק א'.

זמני הדלקת נרות ביום שישי י' באלול (16.8.13)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
20:37	מלגה	17:15	מלבורן	19:31	ניו יורק	19:58	ירושלים	18:46	ירושלים
		17:17	יוהנסבורג	19:08	לוס אנג'לס	20:01	תל אביב	19:02	תל אביב
19:49	טורונטו	17:53	בואנוס איירס	20:33	פריס	19:54	באר שבע	18:52	באר שבע
		20:32	מוסקבה	19:50	לונדון	20:01	חיפה	18:53	חיפה
		19:38	רומא	20:32	אמסטרדם	19:55	אילת	18:49	אילת

שבת פרשת כי-תצא, י"א אלול (16.8.2013)

מפטירים בישעיה נ"ד, א': "רני עקרה" עד (י') "אמר מרחמך ה'".

במנחה: קוראים בפרשת כי תבוא ומעלים לתורה שלושה קרואים. אבות פרק ב'.

זמני הדלקת נרות ביום שישי י"ז באלול (23.8.13)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
20:28	מלגה	17:21	מלבורן	19:21	ניו יורק	19:50	ירושלים	18:38	ירושלים
		17:20	יוהנסבורג	18:59	לוס אנג'לס	19:52	תל אביב	18:54	תל אביב
19:37	טורונטו	17:58	בואנוס איירס	20:20	פריס	19:51	באר שבע	18:44	באר שבע
		20:15	מוסקבה	19:35	לונדון	19:52	חיפה	18:45	חיפה
		19:27	רומא	20:17	אמסטרדם	19:47	אילת	18:42	אילת

שבת פרשת כי תבוא, י"ח אלול (24.8.2013)

מפטירים בישעיה ס': "קומי אורי" עד סוף הפרק. (על קריאת התוכחה ראה לעיל בפרשת בחוקותי).

במנחה: קוראים בפרשת נצבים ומעלים לתורה שלושה קרואים. אבות פרקים ג'-ד'.

זמני הדלקת נרות ביום שישי כ"ד באלול (30.8.13)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
20:18	מלגה	17:26	מלבורן	19:10	ניו יורק	19:41	ירושלים	18:30	ירושלים
		17:23	יוהנסבורג	18:50	לוס אנג'לס	19:43	תל אביב	18:46	תל אביב
19:26	טורונטו	18:03	בואנוס איירס	20:06	פריס	19:42	באר שבע	18:36	באר שבע
		19:58	מוסקבה	19:20	לונדון	19:43	חיפה	18:37	חיפה
		19:16	רומא	20:02	אמסטרדם	19:39	אילת	18:34	אילת

שבת פרשות נצבים וילך, כ"ה אלול (31.8.2013)

מפטירים בישיעה ס"א, י': "שוש אש"ש", עד (ס"ג, ט') "כל ימי עולם". אין מברכים החודש (משום: "בכסה ליום חגנו").
במנחה: קוראים בפרשת האזינו ומעלים לתורה שלושה קרואים. אבות פרקים ה'ו'.

במוצ"ש מתחילים לומר סליחות. יש שממתינים לחצות לילה (שעה 11:40 לפי שעון חורף), ובשעת הדחק יש שמקדימים לאשמורת שנייה, שהיא בסביבות השעה עשר. הזמן הרצוי הוא קרוב לעלות השחר.

יום א', כ"ו אלול (1.9.13), א' סליחות (ואומרים עד ערב יום הכיפורים). ברכת "על נטילת ידיים" "אשר יצר" וברכת התורה אומר קודם סליחות, ולא יאמר עוד פעם קודם התפילה. הש"ץ מתעטף (בעוד לילה) ולא יברך על הטלית, וכשיאיר היום יפשוט הטלית, יברך ויתעטף. עדיף להתעטף בטלית שאולה (של יחיד ולא של ציבור) שלא יכנס לספק ברכה. "אשרי", חצי קדיש, סליחות כמנהג. אחר הסליחות אומר הוי"ו רק פעם אחת (הגר"א). תחנון, קדיש תתקבל. (האומר סליחות ביחידות יאמר י"ג מדות כקורא בתורה בטעמים, ולא דרך תפילה ובקשה, ידלג "וזכור לנו היום ברית שלוש עשרה". לא יאמר הבקשות שבלשון תרגום, כמו "מחי ומסי", "מרן דבשמיא" וכדו'). עד ערב יום הכיפורים משתטחים על קברי צדיקים. יש המתענים ביום א' דסליחות.

יום ד', ערב ראש השנה תשע"ד, כ"ט אלול (4.9.13)

נוהגים לקום באשמורת הבוקר, ולהרבות בסליחות הנקראות "זכור ברית". אָבֵל רשאי ללכת לבית הכנסת לסליחות. אחרי הסליחות אומרים תחנון, אפילו נמשכה אמירתם עד אור היום. בתפילת שחרית אין אומרים תחנון. אומרים למנצח. אין תוקעים בשופר. אחרי התפילה נוהגים להתיר נדרים ע"י שלושה. מי שאינו מבין לשון הקודש יתיר נדריו בלשון שהוא מבין. אפשר להתיר נדרים עד ערב יום הכיפורים, וגם ל אחר מכן. אישה יכולה למנות את בעלה להתיר את נדריה: יאמר לדיינים כי הוא מפר גם נדרי אשתו, ויתיר בלשון צדיקים: "שנדרנו" "נשבוענו".
 נותנים צדקה לעניים. יש נוהגים להשתטח על קברי צדיקים, לבקש מהקב"ה שימליצו טוב בעדנו ביום הדין. יש נוהגים לצום עד חצות, ואין צריך לקבל תענית מבעוד יום. גם המשלימים את התענית לא יקראו במנחה "ויחל", לא יעלו הכהנים לדוכן, ושליח ציבור לא יאמר "או"א ברכנו", אבל היחיד אומר "עננו" במנחה. יש נוהגים להתפלל מנחה גדולה חצי שעה אחר חצות היום. מסתפרים, רוחצים וטובלים לכבוד יום הדין. עושים ערבוב תבשילין.

רפואה שלמה לאמיתי אליעזר בן נחמה, ולזאב בן גילה

לשנה טובה תכתבו ותחמטו

Eliezer Sheffer

אליעזר שפר

עת שערי רצון – 5 דיסקים – ספרד-ירושלים – עזרא ברנע

פתח לנו שער – 6 דיסקים ימים נוראים נוסח אשכנז – היינבוין

תפילה כל נדרי במסורת ישראל (18 נוסחים!)

אוהילה לאל – ימים נוראים – חיים קוזובוביץ

שיחי יערב לפניך – שלש רגלים נ' אשכנז – א' גולדברג וא' הויזמן

מקולות מים רבים – חיים אדלר – תפילות שבת (3 דיסקים)

קריאת התורה והפטרה נ' ספרד-ירושלים – עזרא ברנע

רינה ותפילה – שירה ופיוט בנוסח ירושלים

נוסחי עדות: שלוניקי, מרוקו, אשכנז, ועוד

מבצע

רננות
הסכון לפסיקה יהודית (ע"ר)
RENNOT
THE INSTITUTE FOR JEWISH MUSIC

מיוחד

דיסקים של מיטב הפיוטים והחזנות של הימים הנוראים, שלוש רגלים ושבתות!

להזמנות: "רננות", טל. 02-673-9880
 info@tikvatenu.org.il

מבצע הנחות של עד 50% ברכישת דיסקים של רננות לרוכשים את **ספר הגבאי 'ברכות והודאות'** בנוסח כל עדות ישראל.
 להזמנות: **איחוד בתי הכנסת בישראל**, דוא"ל: unisyn@actcom.net.il

דברי הימים – ימי זיכרון בחודש אלול תשע"ג

בעריכת משה אייכל

ג' אלול תרצ"ה יום הסתלקות גדול ישראל הכהן הגדול מאחיו הרב **אברהם יצחק הכהן ב"ר שלמה זלמן קוק** (1865-1935) רבה הראשי של ארץ ישראל מייסד הרבנות הראשית לישראל, והוגה הדעות הגדול בדורות האחרונים.

הרב אברהם יצחק הכהן (הראי"ה) קוק

הרב אהד מאד את התנועה הציונית ואת החלוצים שבנו את ארץ ישראל אך בשל כך סבל מרורים מקנאי ירושלים. הרב באצילות נפשו לא השיב את חורפיו דבר ולא השיבם כגמולם.

הרב אהב אהבת נפש כל יהודי, את תפקידו הרם של רב ראשי הגדיר כ"עבד לעם קדוש" וכך נהג בעצמו מנהג עבדות ולמרות כל טרדותיו ביתו תדיר היה פתוח לרווחה ולפני סיפורי צדקה וחסד מסופרים אודותיו למרות שהוא עצמו חי בעוני.

הרב כתב כתבים רבים מאד ועד היום מוציאים לאור את כתביו, מאות ספרים נכתבו עליו ועל הגותו העמיד דורות של תלמידים שוחרי משנתו שמטביעים חותמם על החברה הישראלית. מנוחתו כבוד בחלקת הנביאים שבהר הזיתים מקום תפילה לרבים כל ימות השנה ובג' באלול בפרט.

י' אלול תרע"ה יום פטירת הרב **יצחק יעקב ב"ר שלמה נפתלי ריינס** (1839-1915) מגדולי התורה באירופה ומייסד תנועת המזרחי. הרב ריינס נולד בעיר קרלין לאביו שהיה מתלמידי הגר"א. אביו ר' שלמה נפתלי ריינס עלה לארץ ישראל בעליית תלמידי הגר"א והתיישב בצפת בשנת 1837 נסע לחו"ל על מנת לגייס כספים עבור יישוב ארץ ישראל. בשנת 1882 הקים הרב ריינס בעירו לידא (כיום בבלארוס) את ישיבת "תורה ומדע" הישיבה הראשונה בה למדו אף לימודי חול.

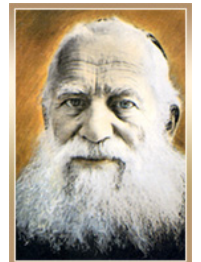

הרב יצחק יעקב ריינס

משפרסם הרצל את ספרו "מדינת היהודים" וכינס את הקונגרס הציוני הראשון, עקב הרב ריינס שנתיים אחר פועלו ואז הצטרף במרץ רב לתנועה הציונית תוך שהוא מפרסם שהאמונה בשיבת ציון היא משורשי הדת וההשתדלות ביישוב ארץ ישראל היא משורשי האמונה.

הרב ריינס החל להשתתף כציוני רשמי מהקונגרס השלישי. מאז ועד סוף ימיו השקיע את כל כוחותיו למען התנועה הציונית. הרב ריינס חיבר עשרות רבות של ספרים והותיר אחריו אלפי גליונות בכתב יד שלא הודפסו עקב מצוקה כלכלית. בזמן מלחמת העולם הראשונה חלה במחלה אנושה שממנה לא קם, בקושי רב הצליח לשוב לביתו שבלידא ושם נפטר ונטמן. לאחר פטירתו הספידוהו בביהמ"ד של החפץ חיים ובנוכחותו, כמו"כ הספידו הרב יוסף צבי דושינסקי גאב"ד העדה החרדית. על שמו קרוי המושב **שדה יעקב**, המושב הראשון של הפועל המזרחי ושכונת **נוה יעקב** בירושלים. כמו"כ רחובות רבים בישראל קרויים על שמו.

כ' אלול תשכ"ט יום פטירת הרב **יוסף שלמה ב"ר יהודה לייב כהנמן** (1888-1969) הרב וראש ישיבת פונוביז' בליטא, מייסד וראש ישיבת פונוביז' בבני ברק וראש מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל. הרב כהנמן נולד בליטא, בצעירותו למד אצל החפץ חיים בישיבת ראדין שם גם הכיר את הרב הנזיר שהיה חברו לחדר.

הרב יוסף שלמה כהנמן

על עלייתו לארץ ישראל סיפר הרב כהנמן סיפור מופלא, החפץ חיים אמר לו שהוא רואה נחלים של דם שאלו הרב כהנמן, מה יהיה? ציטט לו החפץ חיים את הפסוק "ובהר ציון תהיה פליטה והיה קודש" (עובדיה א י"ז) משחקים הרב כהנמן את ישיבת פונוביז' בב"ב חקק את הפסוק הנ"ל על בניין הישיבה, שם זה נותר עד היום הזה. הרב כהנמן ראה ביישוב ארץ ישראל ובהקמת המדינה אתחלתא דגאולה, ביום העצמאות נהג לתלות את דגל המדינה על בניין הישיבה (מנהג שנשתמר עד היום) וכן לא אמר תחנון ביום העצמאות. תדיר הזמין את הרבנים הראשיים לישראל לטקסים הרשמיים של מוסדותיו. במלחמות ישראל הורה לתלמידי הישיבה להתפלל לשלומם של חיילי צה"ל בלשוננו - "הבנים שלנו, האחים שלכם, שיצאו להגן על כולנו".

כ"ד אלול תרצ"ג יום פטירת הרב **ישראל מאיר ב"ר ארי' זאב הכהן החפץ חיים** (1838-1933) הח"ח נולד בבלארוס בהמשך התגורר בעיירה ראדין שם התפרסם בזכות הישיבה אותה הקים ועמד בראשה. עוד לפני פרסומו חיבר את ספריו חפץ חיים ושמירת הלשון וכיתת את רגליו בין ערי ישראל על מנת למכור את ספריו.

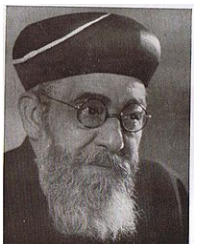

הרב ישראל מאיר הכהן "החפץ חיים"

הח"ח ראה בקיבוץ הגלויות וביישוב ארץ ישראל אתחלתא דגאולה כן אמר שכל יהודי שיש ביכולתו חייב לעלות לארץ ישראל ובלבד שתהיה לו פרנסה ולא ייפול כעול על הציבור.

בגלל ציפייתו לבניין בית המקדש פעל רבות על מנת שהכהנים ילמדו את הלכות קדשים בכדי שיהיו מוכנים לעבודת בית המקדש. חיבר ספרים רבים בהלכה ובאגדה. ביניהם, משנה ברורה, חפץ חיים, שם עולם, על שמו קרוי **הקיבוץ חפץ חיים**. מנוחתו כבוד בעיירה ראדין הסמוכה לוילנה.

כ"ד אלול תשי"ג יום פטירת הרב **בן ציון מאיר חי ב"ר יוסף רפאל עוזיאל** (1880-1953) הרב הראשי-הספרדי הראשון במדינת ישראל.

הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל

הרב עוזיאל נולד בירושלים, בגיל 30 התמנה לרבה הספרדי של יפו לצידו של הרב קוק הודות לפועלו נרכשו ע"י יהודים אדמות רבות באזור ת"א בתקופה זו, בהמשך גם עמד לצידו של הרב קוק בהקמת הרבנות הראשית. בשנת 1919 התמנה לנשיא המזרחי והביא את בשורת הציונות ליהודי: עיראק, סוריה, סלוניקי, ועוד. את התופעה שהציונות החלה דווקא את החילונים הסביר שהיות וקיבוץ גלויות הוא חלק מהטהרה של העם (כמו שכתוב ביחזקאל) אך טבעי שיתחיל דווקא אצל היותר רחוקים משמירת תורה ומצוות.

בקיבוץ הגלויות ובהקמת המדינה ראה את איילת השחר שבקעה אורה, חלק בלתי נפרד מתהליך הגאולה. על יום העצמאות אמר שהוא אחד הימים הגדולים בתולדות ישראל ומצווה לנהוג בו פרסום של הודיה. חיבר ספרים רבים, ביניהם משפטי עוזיאל תשעה כרכים, מכמני עוזיאל שישה כרכים.

הרב עוזיאל חיבר בצוותא עם עמיתו הרב הרצוג את התפילה לשלום המדינה "**אבינו שבשמיים צור ישראל וגואלו ברוך את מדינת ישראל ראשית צמיחת גאולתנו**" מנוחתו כבוד בחלקת הרבנים שבהר המנוחות. את ספריו ניתן לרכוש אצל מר **עזרא ברנע** (הוצאת ספרי הרב עוזיאל), היכל שלמה, ירושלים.

טלפון: 077-4248761